УДК 658.27

Палюх М.С.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку
і правового забезпечення в АПВ,
Матвійчук Л.О.,
здобувач,
Тернопільський національний економічний університет

ОЦІНКА СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Постановка проблеми. Ефективність функціонування аграрного сектору економіки і кожного окремого сільськогосподарського підприємства переважно визначається конкурентоспроможністю суб'єктів господарювання та виробленої аграрної продукції. В свою чергу цей процес базується на раціональному використанні виробничих ресурсів, серед яких ключову роль відіграють основні засоби як засоби праці виробничого циклу.

Забезпечення позитивних структурних змін і трансформацій в аграрній галузі на макрорівні залежить від процесу відтворення основних засобів на кожному сільськогосподарському підприємстві, особливо в умовах швидких темпів фізичного та морального старіння об'єктів основних фондів. Тому з метою прийняття адекватних управлінських рішень у сільськогосподарській діяльності необхідно володіти необхідного рівня обсягу та якості інформацією про стан, використання та ефективність відтворення основних засобів, що сприятиме формуванню достовірної і повномасштабної інформаційної бази про стан галузі в частині матеріально-технічного забезпечення.

***Аналіз останніх досліджень та публікацій*.** Питанням дослідження основних засобів, їх ролі в економічних процесах підприємств присвячено багато наукових робіт, в яких розглянуто окремі сторони об'єкту: визнання основних засобів, їх склад, оцінка вартості, показники ефективності використання основних засобів або їх відтворення. Серед авторів можна виділити наступних вчених: Андрійчук В.Г. [1], Богацьку Н.М. [2], Ковальчук М.І., Лапіну Е.В., Левицьку І.В. [3], Могилову М.М. [4], Осипову П.В., Поповича П.Я. тощо.

Поряд із цим постає необхідність в обґрунтуванні інноваційних механізмів оцінки стану та використання основних засобів для подальшого реформування амортизаційної та інфляційної політики в процесі прискореного їх відтворення.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є дати оцінку стану і ступеню ефективності використання основних засобів в аграрному секторі та обґрунтувати шляхи більш ефективного їх відтворення в рамках глобалізаційного вектору розвитку аграрного бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одними із найбільш загальними макроекономічними показниками, що характеризують стан розвитку аграрного сектору економіки, є його ресурсозабезпеченість, фінансові результати та рентабельність виробництва. Між величиною цих показників та параметрами стану і використання основних засобів існує тісний зв'язок, оскільки власне через обсяг капітальних інвестицій у придбання основних засобів та їх використання у формі амортизаційних відрахувань вони впливають на рівень собівартості і як наслідок на прибутковість.

Як свідчать статистичні дані рівень прибутковості і рентабельності в аграрному секторі економіки Тернопільської області значною мірою коливається і в останні роки має тенденцію до зниження (табл. 1).

Таблиця 1

Ефективність сільськогосподарського виробництва в сільськогосподарських підприємствах Тернопільської області

Показники	Рік				2013 р. до 2010 р.		2013 р. до 2012 р.	
	2010	2011	2012	2013	+,-	%	+,-	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Прибуток, збиток (–), від реалізації сільськогосподарської продукції, млн. грн.	322,5	734,7	507,7	279,3	-43,2	86,6	-228,4	55,0
у тому числі								
продукції рослинництва	317,1	716,6	475,4	239,8	-77,3	75,6	-235,6	50,4

продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
продукції тваринництва	5,4	18,1	32,3	39,5	34,1	731,5	7,2	122,3
Рівень рентабельності (збитковості) виробництва сільськогосподарської продукції, %	16,1	27,5	15,3	8,1	-8,0	х	-7,2	х
у тому числі								
продукції рослинництва	18,1	30,9	16,4	8,3	-9,8	х	-8,1	х
продукції тваринництва	2,1	5,1	7,7	7,1	5,0	х	-0,6	х

Джерело: [9, с. 30]

Згідно даних таблиці 1 прибутковість сільськогосподарських підприємств за останні чотири роки зменшилась на 43,2 млн. грн. в абсолютному вираженні, а за 2013 рік аж на 228,4 млн. грн. Особливо низькі результати сформувалися у галях рослинництва. Відносні параметри знизилися відповідно на 8,0 та 7,2 відсотки.

Окремі фахівці стверджують, що при оцінці фінансових параметрів діяльності підприємств варто враховувати вплив ефективності використання основних фондів, тобто інтегрований фінансовий показник необхідно модулювати з урахуванням таких показників фондовіддачі та фондорентабельності [7].

Вони дієві, насамперед, на рівні окремих сільськогосподарських підприємств, оскільки будуть забезпечувати інтенсивних шлях розвитку окремих галузей суб'єкта та сприятимуть підвищенню продуктивності праці та рентабельності підприємства загалом. Підтвердженням важливості основних засобів в аграрному секторі економіки, які входять до складу необоротних активів підприємств, є їх частка у підприємствах усіх галузей економіки (табл. 2).

Таблиця 2

Структура балансу підприємств Тернопільської області за видами економічної діяльності за 2013 рік

(тис. грн.)

Галузі економіки	Актив		Відхилення	
	необоротні активи		+,–	%
	на 1 січня 2013 р.	на 31 грудня 2013 р.		
Усі галузі економіки	15581202,1	18109452,0	2528249,9	116,2
У відсотках	100	100	х	х
сільське, лісове та рибне господарство	2975921,2	3828665,1	852743,9	128,7
частка галузі, %	*19,1*	*21,1*	*2,0*	*х*

Джерело: [9]

Як свідчать дані таблиці 2, частка необоротних активів сільського господарства та пов'язаних із ним сфер діяльності, становить на кінець 2013 року 21,1 відсоток, що порівняно із іншими галузями є надзвичайно високим показником.

Загалом же для прийняття рішення про ефективність використання основних засобів на сільськогосподарських підприємствах треба володіти інформацією про наявність, структуру і стан основних засобів.

Тому варто виділити низку завдань оцінки стану та використання основних засобів на підприємстві:

–вивчення наявності, складу й динаміки надходження та використання основних засобів;

–оцінка їх технічного стану й темпів відновлення їх активної частини, технічного переозброєння, упровадження нової техніки, модернізації й заміни морально застарілих об'єктів основних засобів на рівні підприємства;

–встановлення рівня ефективності застосування основних засобів, характеристика екстенсивності й інтенсивності роботи найважливіших їх груп;

–визначення показників використання виробничої потужності й основних засобів – фондовіддачі та фондооснащеності, а також факторів, що впливають на них;

–виявлення впливу використання основних засобів на обсяг виробництва, собівартість продукції й інші показники.

Спробуємо проаналізувати більш детально стан та використання основних засобів на прикладі сільськогосподарських підприємств Тернопільської області.

Так, на кінець 2013 рік в сільськогосподарських підприємствах нараховувалося 3108 тракторів, (з них 2843 колісних), 1458 машин посівних та для садіння, 685 зернозбиральних комбайнів, 20 кукурудзо-збиральних комбайнів, 93 кормозбиральні та 119 бурякозбиральних комбайнів і машин, 2241 вантажних та вантажно-пасажирських автомобілів. У 2013 р. в порівнянні з 2012р. в аграрних підприємствах збільшилась кількість тракторів, машин посівних та для садіння, сінокосарок, машин для захисту сільськогосподарських культур, однак скоротився парк зернозбиральних та кормозбиральних комбайнів. Зменшення кількості технічних засобів та розширення посівних площ призводить до збільшення навантаження на одиницю техніки. Так, якщо в 2012 р. на 1 кукурудзозбиральний комбайн припадало по 5701 га площі, то в 2013 р. вже прийшлося по 7277 га посівів кукурудзи на зерно. У 2013р. в сільськогосподарських підприємствах на 1 зернозбиральний комбайн припадало по 317 га посівів зернових та зернобобових культур (без кукурудзи) проти 360 га в 2012 р. Сумарні енергетичні потужності сільськогосподарської техніки та робочої худоби (в перерахунку на механічну силу) в аграрних підприємствах за рік зменшилися на 0,6% і на кінець 2013 р. складали 808 тис.кВт. На 100 га посівної площі в 2013 р. припадало по 150 кВт енергетичних потужностей, що на 1 кВт менше, ніж у 2012 р. (табл. 3).

Таблиця 3

Наявність сільськогосподарської техніки та енергетичних потужностей у сільськогосподарських підприємствах Тернопільської області

(на кінець року; шт.)

Показник	Рік				2013 р. до 2010 р.		2013 р. до 2012 р.	
	2010	2011	2012	2013	+,-	%	+,-	%
Трактори[1]	3289	3101	3054	3108	-181,0	94,5	54,0	101,8
у розрахунку на 1000 га ріллі	7	7	7	7	0,0	100,0	0,0	100,0
Зернозбиральні комбайни	840	757	743	685	-155,0	81,5	-58,0	92,2
у розрахунку на 1000 га посівної площі зернових культур	3	3	3	3	0,0	100,0	0,0	100,0
Кукурудзозбиральні комбайни	23	20	19	20	-3,0	87,0	1,0	105,3
у розрахунку на 1000 га посівної площі кукурудзи	0,4	0,2	0,2	0,1	-0,3	25,0	-0,1	50,0
Бурякозбиральні комбайни та машини (без машин для обрізання бурячиння)	168	152	142	119	-49,0	70,8	-23,0	83,8
у розрахунку на 1000 га посівної площі буряків	3	3	4	4	1,0	133,3	0,0	100,0
Картоплезбиральні комбайни та картоплекопачі	64	60	58	64	0,0	100,0	6,0	110,3
у розрахунку на 1000 га посівної площі картоплі	5	2	2	2	-3,0	40,0	0,0	100,0
Наявність установок та агрегатів для доїння корів	163	171	165	145	-18,0	89,0	-20,0	87,9
Наявність енергетичних потужностей у сільськогосподарських підприємствах								
усього, тис.кВт	818	795	813	808	-10,0	98,8	-5,0	99,4
на 100 га посівної площі, кВт	161	151	151	150	-11,0	93,2	-1,0	99,3

[1] *Включаючи трактори, на яких змонтовані землерийні, меліоративні та інші машини.*

Джерело: [9, с. 118]

Ще одним дієвим механізмом оцінки стану основних засобів на сільськогосподарських підприємствах є балансовий метод аналізу наявності, надходження та використання їх об'єктів. Ми розглянули цей метод на прикладі аграрних підприємств Тернопільської області (табл. 4).

Як свідчать дані, упродовж 2013 року сільськогосподарські підприємства списали 60 тракторів, 27 зернозбиральних та 6 кормозбиральних комбайнів, 6 бурякозбиральних комбайнів і машин. Натомість, у 2013 році аграрії закупили 246 тракторів, 47 зернозбиральних комбайнів, 97 машин посівних та для садіння, 87 сівалок, 8 одиниць техніки для післяурожайних робіт та інше.

Аналіз статистичних даних та власні спостереження показали, що за останні роки господарства області дещо модернізували свій машинно-тракторний парк за рахунок високоефективної техніки. На полях усе більше застосовують комбіновані ґрунтообробні,

енергонасичені агрегати, які при використанні з потужними тракторами дозволяють вчасно провести комплекс польових робіт.

Таблиця 4

Рух основних сільськогосподарських машин та устаткування в сільськогосподарських підприємствах Тернопільської області у 2013 році

(шт.)

Показники	Наявність на початок року	Надійшло протягом року		Вибуло протягом року		Наявність на кінець року
		усього	у т.ч. куплено	усього	у т.ч. списано	
Трактори всіх марок	2720	282	232	158	54	2844
Трактори, на яких змонтовані машини	244	30	14	10	6	264
Тракторні причепи	1107	40	12	54	25	1093
Сівалки	1325	101	87	85	51	1341
Картоплесаджалки	88	1	1	7	4	82
Сінокосарки тракторні	157	11	8	10	5	158
Комбайни						
зернозбиральні	686	61	47	62	27	685
кукурудзозбиральні	21	1	–	2	–	20
кормозбиральні	100	4	1	11	6	93
картоплезбиральні	9	–	–	–	–	9
Бурякозбиральні комбайни та машини (без машин для обрізання бурячиння)	129	–	–	10	6	119
Жатки валкові	222	24	22	27	12	219
Доїльні установки та агрегати	157	6	6	18	5	145

Джерело: [9, с. 119]

Крім цього, у 2013 році сільськогосподарські підприємства регіону придбали загалом 154 одиниці техніки іноземного виробництва, що дозволить застосовувати в аграрному виробництві нові прогресивні технології, забезпечить значну економію матеріальних та енергетичних ресурсів і, як наслідок, дасть змогу знизити собівартість продукції. Більшість господарств придбання техніки та обладнання проводили за рахунок власних обігових коштів, а також за програмами лізингу.

Більш розгорнута інформація про закупівлю основних засобів, пов'язаної із сільськогосподарською діяльністю, подана у табл. 5.

Таблиця 5

Купівля сільськогосподарськими підприємствами[1] Тернопільської області основних засобів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю в 2013 році [9, с. 122]

Назва сільськогосподарської техніки	Кількість 2013 р.	Середня ціна купівлі, грн.		
		2013 р.	2012 р.	2013 р. у % до 2012 р.
1	2	3	4	5
Сільськогосподарська техніка, штук				
Трактори всіх видів	93	574837,0	589508,7	97,5
з потужністю менше 40 кВт	–	–	–	–
з потужністю від 40 до 60 кВт	7	152809,6	165711,2	92,2
з потужністю від 60 до 100 кВт	41	247592,7	286595,7	86,4
понад 100 кВт	45	938641,7	1062371,3	88,4
Плуги	34	147730,7	272441,1	54,2
Культиватори	25	159999,6	202653,6	79,0
Борони	17	117568,4	227022,9	51,8
Сівалки	37	378805,4	376726,2	100,6
Розкидачі гною і добрив	22	67537,5	58426,5	115,6

продовження табл. 5

1	2	3	4	5
Машини і пристрої для поливу	9	159138,1	95875,0	166,0
Водяні насоси і насосні станції	4	7008,3	13005,5	53,9
Сінокосарки	12	34168,8	81598,0	41,9
Жатки валкові	16	238874,6	276200,9	86,5
Прес-пакувальники, включаючи прес-підбирачі	3	213470,7	195738,1	109,1
Комбайни зернозбиральні	7	1486672,1	1760892,5	84,4
Комбайни кукурудзозбиральні	–	–	–	–
Комбайни кормозбиральні	1	58500,0	60596,0	96,5
Молотарки	–	–	–	–
Сортувальні і калібрувальні машини і механізми	2	82833,0	30691,0	269,9
Зерноочисні машини	4	587510,0	50893,8	1154,4
Доїльні установки та апарати	5	331566,2	584034,8	56,8
Очищувачі-охолоджувачі молока	2	200033,5	205886,3	97,2
Машини і механізми для приготування кормів	3	427466,7	170898,8	250,1
Роздавачі кормів для великої рогатої худоби	3	108225,0	31472,5	343,9
Роздавачі кормів для свиней	1	83616,0	73200,0	114,2
Транспортери для прибирання гною	20	47391,0	36411,5	130,2
Причепи та напівпричепи сільськогосподарські	41	214303,4	83838,9	255,6
Автомобілі вантажні, штук	31	353182,1	191260,7	184,7

Джерело: [9, с. 122]

Досліджені питання наявності, надходження та використання основних засобів на сільськогосподарських підприємствах ґрунтуються на двох постулатах, які не враховуються в економічній політиці як самих суб'єктів господарювання, так і держави загалом. Йдеться про амортизаційну політику та політику індексування.

Необхідність реалізації сучасної амортизаційної політики засвідчує той факт, що більшість основних засобів в аграрному секторі застарілі: фізично (основні засоби галузі мають значний знос – до 80 відсотків); повернення авансованого капіталу в основні засоби може сягати 20-100 років, що характеризує їх як морально застарілими.

Також практично відсутнє оновлення основних засобів на інноваційній основі, коефіцієнти оновлення мають невеликі значення, тому що найбільша частина інвестицій була спрямована в третю групу, пасивну частину основних засобів, а амортизація виконує функції відшкодування витрат, відтворення, стимулювання та регулювання. Це потребує створення інноваційного фонду на рівні підприємства і держави, облік якого вести на окремому рахунку додаткового капіталу [5].

Щодо політики переоцінки основних засобів, то слід наголосити, що відсутність адекватної дооцінки чи уцінки на рівні підприємства, враховуючи швидкоплинні зміни ринкового середовища, може негативно впливати на формування собівартості (наприклад, штучне її зниження) сільськогосподарської продукції та підвищення таким чином показників прибутковості діяльності.

З цією метою окремі науковці пропонують запровадити постійну переоцінку основних засобів відповідно до їхньої відновної вартості та до рівня зростання цін на окремі групи засобів праці (або шляхом експертної оцінки відповідно до вимог ринку) [4; 6; 10].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, детальний аналіз стану та використання основних засобів у сільському господарстві показав: по-перше, основні засоби відіграють визначальну роль у формування економічних показників розвитку аграрних підприємств; по-друге, за останні роки представники аграрного бізнесу регіону інвестують значні кошти у оновлення основних засобів, особливо рухомого складу; по-третє, високий відсоток фізичного зносу та рівень моральної зношеності основних засобів потребує застосування інноваційних механізмів оцінки (переоцінки) вартості об'єктів та прогресивної амортизаційної політики, що в комплексі буде позитивно впливати на процес відтворення основних засобів та прискорить окупність інвестицій.

Бібліографічний список

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз

[Текст] / В. Г. Андрійчук: монографія, 2-е вид. без змін. – К. : КНЕУ, 2006. – 292 с.

2. Богацька Н.М. Аналіз основних засобів підприємства [Текст] / Н.М. Богацька // Економіка. – 2010. – № 5. – С. 10-15.

3. Левицька І.В. Відтворення основних засобів: теорія і практика: моногр. [Текст] / І.В. Левицька. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2010. – 272 с.

4. Могилова М.М. Оцінка основних засобів сільського господарства в контексті інформаційного забезпечення обґрунтування державної політики [Текст] / М.М. Могилова // Економіка АПК. – 2013. – №9. – С. 20-25.

5. Ощєпков О.П. Аналіз стану та відтворення основних засобів на підприємствах зернопереробної галузі [Текст] / О.П. Ощєпков, В.М. Пужанська // Економіка харчової промисловості. – 2012. - № 2 (14). – С. 17-20.

6. Папаіка О.О. Інфляційне корегування: нормативно-правовий аспект [Текст] / О.О. Папаіка, А.Б. Горбанський // Вісник Дон НУЕТ. – 2011. – №3. – С. 246-253.

7. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом [Текст] / А. А. Пересада. – К. : Лібра, 2002. – 472 с.

8. Савченко А.Г. Прискорена амортизація у системі державного регулювання [Текст] / А.Г. Савченко, Н.П. Москалюк // Фінанси України. – 2003. – № 7. – С. 68–74.

9. Сільське господарство Тернопільської області за 2013 рік. Статистичний збірник / за ред. В.Г. Кирича. – Тернопіль: ГУС у Тернопільській області, 2014. – 216 с.

10. Стадницький Ю.І. Амортизація основних засобів: класифікація підходів [Текст] / Ю.І. Стадницький // Наука і економіка : науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. – 2011. – Вип. 4 (24). – С. 72–78.

References

1. Andriichuk, V.H. (2006), *Efektyvnist diialnosti ahrarnykh pidpryiemstv: teoriia, metodyka, analiz* [The effectiveness of the agricultural enterprises: the theory, methodology, analysis], textbook, KNEU, Kyiv, Ukraine, 292 p.

2. Bohatska, N.M. (2010), “Analysis of the fixed assets of the enterprise”, *Ekonomika,* no. 5, pp. 10-15.

3. Levytska, I.V. (2010), *Vidtvorennia osnovnykh zasobiv: teoriia i praktyka* [Reproduction of fixed assets: theory and practice], textbook, Terno-graph, Ternopil, Ukraine, 272 p.

4. Mohylova, M.M. (2013), “Valuation of fixed assets of agriculture in the context of information provision grounds of public policy”, *Ekonomika APK,* no. 9, pp. 20-25.

5. Oschiepkov, O.P. and Puzhanska, V.M. (2012), “Analysis and reproduction of fixed assets in enterprises grain-processing industry”, *Ekonomika kharchovoi promyslovosti,* no. 2(14), pp. 17-20.

6. Papaika, O.O. and Horbanskyi, A.B. (2011), “Inflation adjustment: legal aspect”, *Visnyk Don NUET,* no. 3, pp. 246-253.

7. Peresada, A.A. (2002), *Upravlinnia investytsiinym protsesom* [Management investment process], textbook, Libra, Kyiv, Ukraine, 472 p.

8. Savchenko, A.H. and Moskaliuk, N.P. (2003), “Accelerated depreciation in the state regulation”, *Finansy Ukrainy,* no. 7, pp. 68-74.

9. Agriculture Ternopil Region for 2013, (2014). Statistical Yearbook, Ternopil, Ukraine, 216 p.

10. Stadnytskyi, Yu.I. (2011), Depreciation of fixed assets: classification approaches, *Nauka i ekonomika : naukovo-teoretychnyi zhurnal Khmelnytskoho ekonomichnoho universytetu,* no. 4(24), pp. 72-78.

Палюх М.С., Матвійчук Л.О. ОЦІНКА СТАНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Мета - дати оцінку стану і ступеню ефективності використання основних засобів в аграрному секторі та обґрунтувати шляхи більш ефективного їх відтворення в рамках глобалізаційного вектору розвитку аграрного бізнесу.

Методика дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є висвітлені у працях вчених-економістів наукові положення у галузі управління основними засобами, їх обліку та аналізу. Реалізація мети та завдань наукової роботи здійснена за допомогою наступних методів: системного підходу, узагальнення, аналізу, статистичного, графічного.

Результати. Обґрунтовано інноваційні механізми оцінки стану та використання основних засобів у сільському господарстві; визначено роль основних засобів у формуванні економічних показників розвитку аграрних підприємств, встановлено, що більшість основних засобів в аграрному секторі мають високий відсоток фізичного зносу та рівень моральної зношеності, запропоновано напрями подальшого реформування амортизаційної та інфляційної політики в процесі прискореного відтворення основних засобів.

Наукова новизна. Сформовано авторський погляд на проведення економічної оцінки стану та використання основних засобів сільськогосподарських підприємств та запропоновано шляхи прискореного відтворення основних засобів на основі виділення базових елементів амортизаційної та інфляційної політики.

Практична значущість результатів дослідження щодо проведення оцінки стану та використання основних засобів аграрних підприємств дозволяє комплексно вивчити наявність, склад, рух та відтворення основних засобів та її основі запропонувати інноваційні шляхи удосконалення амортизаційної та інфляційної політики.

Ключові слова: оцінка, основні засоби, стан, використання, відтворення, амортизація, інфляція, сільськогосподарські підприємства.

Palukh M.S., Matviychuk L.O. EVALUATION OF CONDITION AND USE OF FIXED ASSETS IN AGRARIAN SECTOR OF ECONOMY

Purpose - to assess the condition and the efficiency of fixed assets in the agricultural sector and more effective ways to justify their reproduction within the vector of globalization agrarian business.

Methodology of research. Theoretical and methodological basis of research is highlighted in the writings of economists scientific positions in the management of the fixed assets, their accounting and analysis. Implementation of the purposes and tasks the scientific work carried out by the following methods: a systematic approach, synthesis, analysis, statistical, graphical.

Findings. Grounded innovative mechanisms and assessment of fixed assets in agriculture; the role of assets in shaping economic performance of agricultural enterprises, found that most of the assets in the agricultural sector with a high percentage of physical deterioration and the level of moral deterioration, suggested areas for further reform depreciation and inflationary policies in the accelerated reproduction of fixed assets.

Originality. Formed author's view of the economic assessment of the fixed assets and agricultural enterprises and the ways of the accelerated reproduction of fixed assets based on the allocation of basic elements depreciation and inflationary policy.

Practical value results of research on the assessment of the status and fixed assets of agricultural enterprises allow to study the existence, composition, movement and reproduction of fixed assets and its base offer innovative ways to improve depreciation and inflationary policy.

Key words: assessment, fixed assets, condition, use, reproduce, depreciation, inflation, agricultural enterprises.

Палюх М.С., Матвийчук Л.А. ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цель - дать оценку состояния и степени эффективности использования основных средств в аграрном секторе и обосновать пути более эффективного их воспроизведения в рамках глобализационного вектора развития аграрного бизнеса.

Методика исследования. Теоретической и методологической основой исследования являются освещены в работах ученых-экономистов научные положения в области управления основными средствами, их учета и анализа. Реализация целей и задач научной работы осуществлена с помощью следующих методов: системного подхода, обобщения, анализа, статистического, графического.

Результаты. Обоснованно инновационные механизмы оценки состояния и использования основных средств в сельском хозяйстве; определена роль основных средств в формировании экономических показателей развития аграрных предприятий, установлено, что большинство основных средств в аграрном секторе имеют высокий процент физического износа и уровень морального износа, предложены направления дальнейшего реформирования амортизационной и инфляционной политики в процессе ускоренного воспроизводства основных средств.

Научная новизна. Сформирован авторский взгляд на проведение экономической оценки состояния и использования основных средств сельскохозяйственных предприятий и предложены пути ускоренного воспроизводства основных средств на основе выделения базовых элементов амортизационной и инфляционной политики.

Практическая значимость результатов исследования по проведению оценки состояния и использования основных средств аграрных предприятий позволяет комплексно изучить наличие, состав, движение и воспроизводство основных средств и ее основе предложить инновационные пути совершенствования амортизационной и инфляционной политики.

Ключевые слова: оценка, основные средства, состояние, использование, воспроизведение, амортизация, инфляция, сельскохозяйственные предприятия.